

ЕМИЛИЯН СТАНЕВ
КОЗЕЛЪТ

chitanka.info

Преди години по високите скалисти върхове на Джендема скиташе стадо диви кози. Водеше го едър пръч с тъмен гръб и с големи черни рога, извити като куки. Когато забележеше опасност, пръчът изсвирваше през носа си и дивите кози, понесени в лудешки бяг, изчезваха в страшните пропасти на Джендема.

Помакът Кара Ибраим идваше през ден да браконьерства по тия места. Той излизаше от колибата си в тъмни зори с козиняв чувал под мишница, с котки на цървулите и с малка торбичка, която привързваше на кръста. В нея имаше парче хляб, глава лук и няколко патрона. Пушката си — стара турска маузера — Кара Ибраим криеше из разни пукнатини в скалите. С тая пушка той дебнеше високо из настръхналите и недостъпни скатове на Джендема. Сърцето на Кара Ибраим беше здраво, та никога не му се завиваше свят, краката му го носеха леко и сигурно из най-опасните пътеки, а очите му бяха като очи на орел. Достатъчно бе да сложи длани край тях и като движи полека глава, да прошари с поглед някои далечни скали, за да забележи дивите кози. Налягали на някоя площадка, дивите кози мъчно се различаваха, но Кара Ибраим имаше набито око и рядко се излъгваше. По околни пътеки той издебваше стадото и тънкият пукот на маузера отекваше из Джендема, повтарян и потретван от ехото. Рядко се случваше замерената коза да не подскочи и да не падне по гръб. Кара Ибраим я свличаше на по-достъпно място, разсичаше я на парчета, слагаше месото и кожата в чувала и по мръкнало го отнасяше в къщи. Така той изстреби цялото стадо. Остана само козелът да ходи по непристъпните върхове.

За този козел Кара Ибраим бе пропилял много дни и все не му се удаваше да го убие. Козелът се пазеше като дявол и нито веднъж Кара Ибраим не беше успял да стреля по него. Случваше се да се мерне някъде по върховете между тънките, отминаващи като мъгла облаци. Мерне се и изчезне. Друг път внезапно изскочи отнякъде и дорде Кара Ибраим вдигне пушката, козелът се изгубваше, сякаш пропадеше вдън земя. Всичко на всичко Кара Ибраим беше го виждал десетина пъти, но нито веднъж не му се удаде да го вземе на мушка.

В едно октомврийско утро, два часа преди да се разсъмне, Кара Ибраим стана и започна да се приготвя за лов. Жена му Хатидже, която спеше заедно с трите си деца на пода, отвори очи и го видя да тършува из окадената, вмирисана на кисело одая. Кара Ибраим взе от поличката

железните котки, патроните и тютюневата си кесия, сложи хляб в торбичката и поиска да излезе.

— Къде отиваш, Ибраим? — попита Хатидже, макар да знаеше много добре, че той отива на лов.

— Отивам да убия пръча — отвърна тихо Кара Ибраим, за да не разбуди спящите под чергата деца. — Нощес аллах ми изпрати хубав сън. Сънувах, че убих стария дявол, и днес непременно ще го убия.

— Ех, Ибраим, от тоя лов ние с ме най-бедните в цялата махала. Плетът на двора от лани е разграден, къщи няма нито брашно, нито дърва, а зимата идва — каза Хатидже, но Кара Ибраим дори не я изслуша, взе по-скоро козинявия чувал и се упъти към Джендема, чиито мрачни зъбери се губеха в още тъмното небе.

Когато се раззори и Джендема засия със синкавите си пропасти и с огрените си по върховете бели чуки, Кара Ибраим стигна до мястото, дето криеше пушката си. Като я измъкна от пукнатината и изтри цевта ѝ с длан, той тръгна по левия бряг на една теснина. Долу между грамадните камъни се пенеше реката, но шумът ѝ не се чуваше, защото духаше силен вятър. Кара Ибраим вървеше срещу вятъра с наведена глава — тънък, лек, малко прегърбен в плещите. Мръсната шамия на главата му трепкаше с единия си край като крило на пеперуда. Под нея със суров и стъклен блясък светеха острите му светлосиви очи.

Като се изкачи на една скала, прилична на огромен калпак, той сложи пушката до себе си, легна по очи и внимателно претърси с поглед всички площадки и гънки по скалите зад реката. Знаеше, че в такава ветровито време козелът няма да легне от тая страна, а ще предпочете завета отсреща. Из това ждрело Кара Ибраим най-често го бе виждал.

Насрещните скали, потънали в студена сянка, изглеждаха като огромни чудовища, безредно нахвърлени едно въз друго. Тук-там из тях зеленееше клек, жълтееха петна от лишеи и се тъмнееха дълбоки пукнатини. Долу се блъскаше реката, а високо в синьото небе отминаваха разкъсани и космати облаци.

Кара Ибраим огледа всяка гънка, всяка падина и площадка, но козела го нямаше. Вятърът фучеше в теснината и като блъскаше каменната гръд на планината, прехвърляше зад хребета, над който се стрелкаше орел. Мъничък като чертица, орелът се губеше между облациите.

Друг път в такова време Кара Ибраим предпочиташе да си стои в къщи, но сега му хрумна, че най-лесно може да издебне козела, защото силният вятър ще пречи на животното да чува добре. Кара Ибраим полежа още малко на скалата и като се убеди, че няма смисъл да стои повече тук, свлече се по камъка на завет да изпуши една цигара. Той извади мешинена кесия с рязан тютюн, сви дебела цигара от вестник и дълго удря с огнивото, дорде запали праханта. Зад скалата не духаше, слънцето позатопли окърпената му антерия и понагря студената цев на опряната в скалата пушка.

— Голям дявол, голям дявол, ама ще падне той на мушка, ще падне... Аллах си знае работата — мърмореше Кара Ибраим, като смучеше цигарата и неспокойно местеше погледа си по насрещните скали. От ума му не излизаше снощният сън. Беше сънувал, че уби козела с един изстрел под плешката, а козелът, паднал по гръб, го гледаше с жълтите си противни очи и му говореше нещо с човешки глас.

Изведнъж Кара Ибраим трепна, мършавото му лице, обрасло с жълтеникава брада, просия и в очите му блесна радост. Козелът беше там, до самия ръб на една чука, и грееше гърба си на слънце. Кара Ибраим го забеляза по лъскавината — козелът бе мръднал, гърбът му лъсна и го издаде.

Кара Ибраим продължи да пуши, докато цигарата не опари тънките му бледи устни. Погледът му обходи всяка гънка насреща: чертаеше пътя, по който щеше да издебне козела, стъпка по стъпка. Умът на Кара Ибраим работеше бързо, но спокойно. Да стреля оттук — нямаше смисъл, — разстоянието беше най-малко петстотин метра: нямаше да улучи, макар че маузерата биеше и по-далече. Да върви все от тая страна, докато се изравни с козела, беше глупаво — козелът веднага щеше да го забележи. Оставаше само един начин — да се върне назад, да мине отвъд през реката и като обиколи издалеч, да го издебне от насрещната страна. Тоя начин бе добър, но той имаше и една лоша страна вятърът щеше да духа в гърба на Кара Ибраим и хитрият козел можеше да го подуши. Кара Ибраим реши да върви не по посока на вятъра, а напреки, като пресече скалите по най-трудната, но затова пък най-удобна за дебнене посока.

„Е, аллах да помага“ — реши той и като взе пушката, смъкна се в реката, прегازی я и се измокри, но не обърна никакво внимание на

това. После Кара Ибраим започна да се изкачва бавно из скалите. Трябваше да върви тихо, да стъпва на сигурно място и да не свлича под краката си камъни. Той бе скитал навред из Джендема, но и наум не му бе идвало, че някога ще се катери из тия скали, защото те изглеждаха недостъпни. Кара Ибраим пълзеше на четири с котките на цървулите си, а понякога, когато се наложеше да мине над пропаст, разперваше ръце, обграбчваше студената скала и сантиметър по сантиметър се придвижваше напред. Така той измина половината от разстоянието, което го отделяше от козела. Най-сетне според предвиждането му беше се приближил на изстрел. Козелът не беше далече — разделяше ги само тесен, ръбест, нащърбен гребен и стига да се изкачеше там, Кара Ибраим щеше да го види. Кара Ибраим чакаше тоя миг със страст, чакаше го и със страх. Не се знаеше дали козелът не го е усетил. Без пъшкане и без звук Кара Ибраим пропълзя като котка по гребена, намери най-ниската му точка, от която можеше да подаде глава, и като задържахше дишането си и усещаше тръпки по снагата си, надникна. Козелът си стоеше на ръба на чуката, на стотина метра оттук. Беше легнал между два камъка, тъй че се виждаше само средата от тялото му и главата му с черните, извити назад рога.

Сърцето на Кара Ибраим блъсна като чук, кръвта му радостно кипна, а в очите му светна хищна радост. „Аллах си знае работата“ — помисли си той и като провря само тънкото дуло на маузерата през една чупка на гребена, започна да се прицелва. Той насочи най-напред острата мушка в главата на козела, но се поколеба. Главата представляваше малка цел, можеше да не я улучи, по-добре беше да вземе тялото. Кара Ибраим внимателно намести върху изравнената с ушите на мерника мушка светлокафявото петно, което ясно се виждаше между двата камъка, пое си дъх и тежката маузера, като блъсна рамото му, подскочи нагоре. Вятърът на часа удави изстрела някъде из ждрелото. Козелът подскочи, късата козина на гърба му се развя и задницата му се вдигна в шеметен бяг. Кара Ибраим не вярваше на очите си.

Той се прехвърли през гребена и отиде на мястото, където допреди малко лежеше козелът. На десетина метра по-нататък скалата беше опръскана с кръв.

— Сънят не може да ме излъже — прошепна Кара Ибраим и стръвно заследи кървавата диря. Тя водеше полегато към една пропаст.

Мястото беше усойничаво и мрачно, скалите се спущаха почти отвесно към реката и само към средата, където се образуваше дълбока хлътнина, прилична на грамадно счупено гърне, имаше тясна и равна ивица. Долу, под скалите, синееше урва и тук-там като зелени петънца се виждаше клек. Кара Ибраим достигна пропастта и видя, че кървавата следа продължава към другия край. Той знаеше, че зад тая пропаст скалите се смъкват в дълбока като кратер падина, в дъното на която блестеше езеро. Ако се съдеше по кървавите следи, раненият козел не можеше да отиде по-далече от езерото и тъй като наоколо беше голо, Кара Ибраим щеше да го намери лесно. Оставаше да се мине през пропастта.

Кара Ибраим скъси ремъка на пушката и плътно я прикрепи към гърба си, пристегна износения, отгънал пояс и като усещаше, че ръцете и краката му треперят от умора, а от нетърпение и яд го избива пот, започна да се придвижва към пропастта. Той се хващаше с ръце в скалата, използваше ловко всяка пукнатина и всяка издатинка и успя да достигне тясната и равна ивица. Но ивицата свърши на няколко крачки от другия край на пропастта с една издута пожълтяла скала. Под нея вятърът беше навял суха трева. Кара Ибраим се изправи с треперещи ръце и като диреше къде да закрепим крак, започна полека да обхожда скалата. Педя по педя, прилепил гърди, той се примъкваше напред и когато достигна до най-трудната и гладка част на скалата, проточи шия и видя, че пред него тъмнее малка пещера. Тогава през ума му мина, че козелът се е скрил вътре, и изведнъж усети непонятен страх. Но какво можеше да му направи един ранен козел? Нима Кара Ибраим можеше да се бои от него? И той продължи да драще и пълзи към пещерата.

Козелът наистина беше там. От пробития му корем течеше кръв и под него беше се образувала тъмна локва. В изпъкналите зорки очи на животното се четеше смъртна тревога. Клекнало на задните си крака, то слушаше как Кара Ибраим пъшка на половин метър от входа на пещерата. Хълбоците му трепереха, козината на врата му беше се изправила. Ето че пръстите на помака се вкопчаха в един ръбест камък до входа и козелът се дръпна ужасен в тясната и плитка пещера. Той изплези език, облиза се и пръхна. Увитата в мръсна шамия глава на Кара Ибраим се мярна пред пещерата, после той закрепим коляното си на площадката и понечи да влезе вътре. Но цевта на пушката се закачи в скалата и му попречи. Тогава обезумелият от ужас козел силно

изсвири през носа си и с всички сили се хвърли към входа. Една сива маса удари в гърдите Кара Ибраим и го откъсна от скалата. Той полетя и докато се превръщаше и размахваше безпомощно ръце, видя, че козелът също така се гърчи във въздуха, но му се стори, че козелът не пада, а се издига към небето, сякаш отиваше при аллаха, а самия него изпращаше в остриите камъни на урвата.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.